

af alle Byens Bagere i Fællesskab. Ellers drives alt andet Arbejde paa haandværksmæssig Maade i de forskellige større og mindre Bagerier. Der vilde altsaa ogsaa her fremkomme en meget uheldig Følge af dette Lovforslag, hvis det skulde blive til Lov i den foreliggende Form. Mener man, at der for de unge, indtil de ere 16 Aar, kunde tiltrænges nogen Forbedring i den Retning, er der jo al Anledning til, at det kunde komme ind paa en anden Lov ved en Revision af Lovgivningen. Ja, man behøvede paa dette Punkt maaske ikke en Gang at faa en Revision af Løven, den højtærede Minister vilde vistnok være i Stand til alene at kunne gøre det. Og vi se jo, at den højtærede Indenrigsminister, der selv som Folketingsmand har været med til at arbejde paa dette Lovforslag, dog ved at se nærmere paa Sagen har ment, at i den Form, den nu har, behøves det ikke, men at Sagen vil kunne ordnes ad anden Vej. Naar man nu ved, hvor meget den højtærede Minister interesserer sig for gode sociale Love, kan man sige sig selv, at hvis Ministeren troede, at Gennemførelsen af dette Forslag virkelig vilde kunne bringe Fremskridt for Arbejderne, vilde han ogsaa paa dette Punkt yde Lovforslaget sin fuldeste Anerkendelse og Tilslutning. Dog det er jo ikke Tilfældet, idet Ministeren i det andet Ting mente, at der nu, da Forholdet i ethvert Tilfælde for et enkelt Punkts Vedkommende er ordnet paa en anden Maade, kunde være Anledning til at vente lidt med hele Sagen.

I § 2 hedder det, at i Brød- og Kagebagerier, der drives som Næring, skulle Medhjælpere, Svende og Lærlinge hver Uge have et Fridøgn, som skal tage sin Begyndelse Kl. 6 om Morgenen, og som mindst hver anden Gang skal begynde Søndag Morgen. Men hvad vil det nu kunne føre til? Befolkningen her i Landet er nu en Gang vant til at faa friskbagt Brød om Morgenen, og en Indskrænkning deri vilde ganske sikkert have til Følge, at der blev et mindre Forbrug. Det vilde selvfølgelig i første Række skade Bagerne, men dernæst ogsaa Arbejderne. Skulde man tænke sig, at dette Fridøgn skulde gennemføres, maatte det ske paa den Maade, at der skulde skaffes dobbelt Mandskab af Svende, saaledes at det ene Hold kunde arbejde, naar det andet havde fri. Dette kunde vel til Dels lade sig gøre her i Kjøbenhavn, hvor man begynder om Aftenen, og hvor der altid er 2—3—400 Svende ledige, og hvor man saa altid vil kunne faa nogen Arbejdskraft, selv om det — hvad enhver

vil kunne sige sig selv — ikke vil være saa lige en Sag at tage en vildfremmed Mand ind og sætte ham til at arbejde i et Bageri, hvor han ikke er kendt, hvad der mange Gange vil kunne medføre Ulemper. Det vilde maaske kunne lade sig gøre her, men selv ude i de store Provinsbyer, hvor der ikke er et saadant Oplag af Svende, vil det ikke være muligt. I enkelte større Byer, f. Eks. i Aarhus, kan der maaske være nogle faa Stykker ledige, men i de fleste andre større Provinsbyer findes der som Regel ikke Svende, der gaa ledige, og i alle smaa Byer findes der slet ingen. Og hvorledes skulde ude paa Landet de 14—1500 Landbagere kunne faa nogen Assistance? Det maatte altsaa konsekvent føre til, at der, hvor Mesteren arbejder selv alene med en Svend, maatte han den Dag, Svenden skal have fri, selv gøre hele Arbejdet, og var det om Søndagen, maatte han gøre det alene fra det Tidspunkt, da Svendens Fridag begyndte, altsaa fra Kl. 6 om Morgenen. Nu er det jo saaledes, at en Mængde Landbagerier kun bage Hvdebrød, det saakaldte Luksusbrød, og Kager en Gang om Ugen, nemlig Natten mellem Lørdag og Søndag og Søndag Morgen. Saa staa de op og bage, fordi Landbefolkningen kun da køber noget deraf. I andre større Stationsbyer kunne de ogsaa gøre den Bagning 2—3 andre Nætter om Ugen, men Søndag Nat er dog ogsaa for dem den bedste. Der er endelig mange, som man siger, slaa over med Rugbrødet, det vil sige, at naar de have bagt en Dag, hvile de den næste, fordi Forretningen ikke er større, end at den kan ekspederes med 4—5 Bagedage om Ugen. Der er der mere end Hviletid nok. Man vil altsaa ikke paa Landet kunne erhverve den fornødne Arbejdskraft til Opfyldelsen af et saadant Paabud, og det vil være til Gene for Landbefolkningen, at det netop paa den eneste Dag, hvor de købe og forbruge Hvdebrød, vil være vanskeligt at skaffe det til Veje. — I Købstæder, hvor der er oprettet Rugbrødsfabrikker, og hvor Fabrikationen udføres af 4—5 Svende for alle Bagerierne i Fællesskab, er Arbejdstiden meget forskellig. Undertiden begynder der Kl. 12 Natten mellem Lørdag og Søndag, de andre Nætter Kl. 2 eller 3; men ofte ere de saa færdige om Morgenen Kl. 7—8. Mere end 8 Timers Arbejdstid er der som Regel ikke, i mange er der endda langt mindre. Naar man taler med de udøvende Bagere i Provinserne, faar man at høre: Vi trænge ikke til mere Frihed, tværtimod til mere Arbejde. Man vil heller ikke høre